

'n Mediabestuursondersoek na die samestelling en
vergelykbaarheid van die Suid-Afrikaanse
argitektuurtydskrifte *South African Architect* en
Architect and Builder.

- Frieda E. le Roux -

**Werkstuk ingelewer ter gedeeltelike voldoening aan die
vereistes vir die graad van **Magister in Joernalistiek** aan die
Universiteit van Stellenbosch**

Studieleier: Prof. L. Rabe

Maart 2002

Verklaring van oorspronklikheid

Ek, die ondergetekende, verklaar hiermee dat die werk in hierdie werkstuk vervat, my eie oorspronklike werk is en dat ek dit nie vantevore in die geheel of gedeeltelik by enige universiteit ter verkryging van 'n graad voorgelê het nie.

Handtekening:

A white rectangular box redacting the signature of the undersigned.

Datum: 11 Februarie 2002

Opsomming

Die tydskrifmark het die vorige eeu afgesluit as 'n hoogs gespesialiseerde veld met publikasies wat op al hoe kleiner en meer gespesialiseerde nismgroepe fokus. Ook in Suid-Afrika is daar 'n wye verskeidenheid tydskrifte beskikbaar, elkeen met 'n unieke leserssamestelling.

Tog blyk dit dat argitektuurverslaggewing 'n baie klein deel van hierdie mark uitmaak. Kyk 'n mens kyk die belangrike rol wat argitektuur – die beboude omgewing – in die daaglikse lewe speel, ontstaan die vraag waarom so 'n integrale deel van die mens se ervarings- en verwysingsveld so min aandag kry.

Die geskiedenis van argitektuurverslaggewing wêreldwyd is al meer as 'n honderd jaar oud en in sommige oorsese – meesal ontwikkelde – lande lyk asof dit gedy.

'n Ondersoek na argitektuurverslaggewing in Suid-Afrika toon dat dit ook hier al byna honderd jaar beoefen word, maar dit het nog nooit enige hoë profiel in die inhoudsopgawes van tydskrifte ingeneem nie. Ook in koerante word dit selde indien ooit bespreek. Veral in 'n land soos Suid-Afrika, waar daar groot bouvraagstukke is wat opgelos moet word, sou 'n mens kon verwag dat argitektuur meer prominent bespreek sou word.

Daar is op hierdie stadium slegs twee Suid-Afrikaanse tydskrifte wat eksklusief op argitektuur fokus. Tog is hierdie tydskrifte nie op die winkelrakke beskikbaar nie. Het hierdie tydskrifte 'n verantwoordelikheid teenoor die algemene publiek, om hulle meer bewus en ingelig te maak rondom kwessies betreffende argitektuur?

Hierdie studie stel ondersoek in na die genoemde tydskrifte en waarom hulle bestuur word soos wat wel die geval is.

Summary

At the end of the previous century the magazine market has established itself as 'n highly specialised field with publications focussing on increasingly smaller and specialised niche groups. The South African market is a good reflection of this with a wide variety of magazines available, each with its own unique readers.

However it appears as if architectural reporting fills a very small part of this market. Taking a look at the important role architecture – the built environment – plays in daily life, the question occurs why such an integral part of the human experience and field of reference is getting so little coverage.

Across the world the history of architectural reporting goes back for more than a century and, especially in the Developed World it seems to be going from strength to strength.

Research into architectural reporting in South Africa shows that the tradition also goes back for nearly one hundred years. Still it has never featured very highly on the content pages of magazines and newspapers. In a country faced with the kind of building and development problems such as those in South Africa, one would expect architecture to be discussed more openly and often.

At this stage South Africa has only two magazines which exclusively focuses on architecture. These magazines are not to be found in stores, however. Do they have a responsibility in informing the general public regarding matters surrounding architecture?

This study looks at the mentioned magazines and why they operate like they do.

Bedankings

Die volgende persone en instansies word bedank vir hul hulp in die navors en skryf van hierdie werkstuk:

Prof. Lizette Rabe – Departement Joernalistiek, Universiteit van Stellenbosch

Piet de Beer – Redakteur, *South African Architect*

Diana Woode – Redakteur, *Architect and Builder*

Dr. Sief Veltkamp-Visser – Direkteur: Zuid-Afrika Huis, Amsterdam

Corine de Maijer – Bibliotekaris: Suid-Afrikaanse Instituut, Amsterdam

Leona Amoraal – Departement Joernalistiek, Universiteit van Stellenbosch

Madelaine Page, Lesley Shapiro en Deane Payne - *South African Architect*

Izelle Venter – Vriendin duisend

Stichting Studiefonds voor Zuidafrikaanse Studenten, Amsterdam

Wat pla julle dat julle die laaste woord wil hê?

- Job 16:3

*Hierdie werkstuk word opgedra aan Hélène le Roux
en Jandré le Roux*

'n Mediabestuursondersoek na die samestelling en vergelykbaarheid van die Suid-Afrikaanse argitektuurtydskrifte *South African Architect* en *Architect and Builder*.

Hoofstuk Een

- 1.1 Formuleer van Probleemstelling
- 1.2 Omskrywing van kernwoorde

Hoofstuk Twee

- 2.1 Kort bespreking van vaktydskrifte
- 2.2 Onderzoek na verskillende soorte blaaie binne die argitektuur-nismark
 - 2.2.1 Argitektuurblaaie
 - a) Teorie
 - b) Projekte
 - c) Tegnologie
 - 2.2.2 Aanverwante tydskrifte
 - a) Gemengde Inhoud
 - b) Landskapsargitektuur
 - c) Interieurargitektuur
 - d) Stad- en Streeksbeplanning
 - e) Ander

Hoofstuk Drie

- 3.1 Die bekendste argitektuurtydskrifte oor die aardbol heen – agtergrond inligting

Hoofstuk Vier

- 4.1 Argitektuurtydskrifte en verslaggewing in Suid-Afrika
 - 4.1.1 Koerante
 - 4.1.2 Tydskrifte
 - 4.1.2.1 Die *South African Architect* – 'n kort geskiedenis
 - 4.1.2.2 Die *Architect and Builder* – 'n kort geskiedenis

Hoofstuk Vyf

- 5.1 Ontleding van die samestelling en tegniese aspekte van die *South African Architect*
 - 5.1.1 Metodiek
 - 5.1.2 Bevindinge
 - 5.1.2.1 Inhoud
 - 5.1.2.2 Doelgroep(e)
 - 5.1.2.3 Bemarking en Advertensies
 - 5.1.2.4 Oplaag en Frekwensie
 - 5.1.2.5 Redaksionele samestelling
 - 5.1.2.6 Uitgewer

Hoofstuk Ses

- 6.1 Ontleding van die samestelling en tegniese aspekte van die *Architect and Builder*
 - 6.1.1 Metodiek
 - 6.1.2 Bevindinge
 - 6.1.2.1 Inhoud
 - 6.1.2.2 Doelgroep(e)
 - 6.1.2.3 Bemarking en Advertensies
 - 6.1.2.4 Oplaag en Frekwensie
 - 6.1.2.5 Redaksionele samestelling
 - 6.1.2.6 Uitgewer

Hoofstuk Sewe

- 7.1 Die Internet en argitektuurtydskrifte
 - 7.1.1 Die rol van die Internet as deel van die *South African Architect*
 - 7.1.2 Die rol van die Internet as deel van die *Architect and Builder*

Hoofstuk Agt

8.1 Inhoud van *South African Architect* en *Architect and Builder*

8.1.1 Inhoud as weerspieëling van die vervaardiger

8.1.2 Inhoud as weerspieëling van die verbruiker se voorkeur

8.1.3 Inhoud as weerspieëling van die samelewing in die algemeen

8.1.4 Inhoud as invloed op verbruikers

8.1.5 Inhoud as onafhanklike gegewe

8.2 Gevolgtrekking

8.3 Voorstelle vir verdere navorsing

Bronnelys

Bylae

Bylaag A – Vraelys gestuur aan redakteurs van *South African Architect* en *Architect and Builder*

Hoofstuk Een

1.1 Formuleer van Probleemstelling

Argitektuur is van die vroegste elemente aan die mens se geskiedenis. Aanvanklik as vorm van skuiling teen die elemente of as manier van aanbidding¹. Die Bybel se Gen 11:1-9 word selfs vertel van argitektuur as poging om die mens te verewig met die oprig van die toring van Babel². Argitektuur is gebruik as fokuspunt in die mens se geskiedenis. Hoewel argitektuur vandag steeds verskillende funksies vervul (soos skuiling en aanbidding), wil dit voorkom asof die mens se bewustheid van sy beboude omgewing afgeneem het. 'n Gebou word nie meer 'n vorm van kommunikasie nie, maar eerder 'n manier van afsluiting. Waar 'n gebou of plein vroeër 'n inherente betekenis gehad het en gekommunikeer het met ander geboue en ruimtes daar rondom, is vandag se bousels baie meer selfgerig. Die gevolg is negatiewe ruimtes wat in dorpe en stede ontstaan en 'n negatiewe invloed uitoefen op die bewoners en gebruikers daarvan³.

Kyk 'n mens na 'n debat soos dié in *South African Architect* van einde 2000 en begin 2001, waarin geboue, boustyle en ontwikkelings in Suid-Afrika skerp gekritiseer word, begin 'n mens te wonder oor die siening onder Suid-Afrikaners oor argitektuur. Waarom, as dit klaarblyklik so 'n gruwel is, bestaan daar 'n mark vir geboue soos dié wat deur David Dewar as *'a range of phenomena, which are precisely those we should be seeking to avoid in South Africa'*⁴ beskryf word?

Aangesien hierdie mini-skripsie binne die vakgebied joernalistiek is, word na argitektuur vanuit hierdie oogpunt gekyk, dit wil sê *argitektuurverslaggewing* in SA. 'n Kitsondersoek in die land se bekendste dagblaai bring egter die besef dat argitektuurverslaggewing glad nie algemeen voorkom nie⁵. Wat oorbly, is die tydskrifte wat hulle daarmee bemoei, en weer eens is die hoeveelheid dekking wat argitektuur kry, maar skraal – veel eerder word geskryf oor binnenshuise argitektuur en ontwerp. Die enigste twee tydskrifte in Suid-Afrika wat hulle werklik op argitektuur toespits, is *South African Architect* en *Architect and Builder*.

¹ J. Glancey, 2000, p. 14

² Bybel. 1983. *Die Bybel: Nuwe Vertaling*.

³ Idem, p. 10

⁴ D. Dewar, 'A planning perspective: the challenge not met', in: *SA Architect*, Nov./Des. 2000, p. 30-31

⁵ Navorsing gedoen deur die outeur op die Internet. Sien ook Hoofstuk 4.

Dit het gelei tot die vraag wat beantwoord moet word: Hoe vergelyk *South African Architect* en *Architect and Builder*, ingevolge mediabestuursbeginsels, as tydskrifte wat verslag doen oor argitektuur in Suid-Afrika?

Op die oomblik is daar 2 600 geregistreerde professionele argitekte in Suid-Afrika, aldus onlangse navorsing⁶ deur die SA Instituut vir Argitekte (SAIA). Dit is dus redelik om aan te neem dat daar 'n behoefte bestaan vir 'n tydskrif wat verslag lewer oor hierdie groep se vakgebied. Maar, om terug te keer na die argument aan die begin van hierdie hoofstuk, argitektuur raak veel meer mense as net die argitekte wat daarmee gemoeid is. Enersyds op professionele vlak is ingenieurs, bourekenaars, aannemers en kontrakteurs. Andersyds is daar die 'gewone' mense, dié wat die geboue en beboude omgewing gebruik in hul daaglikse lewe.

Kevin Lynch skryf in die inleiding van sy boek, *A Theory of Good City Form*, die volgende:

'This is a common feeling that most urban places are less than satisfactory – uncomfortable, ugly, or dull – as if they were being measured on some absolute scale. Only fragments of the settled world are generally excepted from this dismal view: an affluent suburb, a fine park, a historic town, the vital center of some great city, an old farming region. *If we could be articulate about why we feel that way, we might be prepared to make effective changes.*'⁷

(Kursief van outeur)

Dit is duidelik dat 'n grondige begrip van argitektuur en die beboude omgewing die gebruikers kan help om hul lewensomstandighede te verbeter. Om op 'n ingeligte wyse verslag te lewer oor die stand van argitektuur in Suid-Afrika raak dus veel meer as slegs 2 600 argitekte. Hierdie studie wil kyk of die genoemde twee tydskrifte, *South African Architect* en *Architect and Builder*, daarin slaag.

Dit is egter belangrik om kennis te neem van Suid-Afrika se sosio-ekonomiese omstandighede. Volgens die Suid-Afrikaanse Jaarboek (2000/1 uitgawe) was 22 % van SA se ekonomies-aktiewe inwoners in 1997 werkloos⁸. Die Amerikaanse TV-stasie CNN skat dié syfer selfs so hoog as 25%⁹ - dit wil sê een uit elke vier mense wat ekonomies aktief *sou kon* wees, is nie.

⁶ S. Linning, 'State of the profession: SAIA survey', in: Archi-dot-com, Jul. 2001, p.1

⁷ K. Lynch, 1981, p.1

⁸ D. Burger, 2000, p. 267.

Volgens Mc Quail is die inhoud van die media 'n betroubare weerspieëling van die sosiale realiteit van die dag¹⁰. Selfs al tref 'n mens onderskeid tussen die daaglikse nuus- en vermaaklikheidsmedia en vaktydskrifte soos *South African Architect* en *Architect and Builder*, moet 'n mens tog vra of hierdie blaaie die sosiale realiteit van die dag weergee? Of is dit net die sosiale realiteit van 'n gedeelte van die 40 miljoen Suid-Afrikaanse inwoners¹¹?

Dit sou egter verkeerd wees om die publikasies onder bespreking voor die voet as elitisties af te maak, te sê hulle ignoreer die grootste – arm – deel van die bevolking. Die vraag wat eerder gevra moet word is of hulle ook bydra tot die verbetering van die armes se situasie.

1.2 Omskrywing van argitektuur

Argitektuur is al op vele maniere omskryf. Drie definisies opgeneem in die *Oxford Dictionary of Architecture*¹², wys die uiteenlopende interpretasies van die vakgebied aan. Een daarvan is Ruskin in *Seven Lamps* (1849): " 'art which so disposes and adorns the edifices raised by man ... that the sight of them' contributes 'to his mental health, power and pleasure' ". Daarteenoor het die Amerikaanse argitek Philip Johnson op 'n keer teenoor die *New York Times* gesê 'architecture is the art of how to waste space'. Die mees wetenskaplike definisie lees egter 'Architecture is concerned with the creation of order out of chaos, a respect for organization, the manipulation of geometry, and the creation of a work in which aesthetics plays a far greater role than anything likely to be found in a humdrum building.'

Die verklaring gegee in die Woordeboek van die Afrikaanse Taal¹³ sal egter vir die doel van hierdie skripsie voldoende wees: *Kuns of wetenskap van die bou, insluitende die ontwerp, optrek en versiering van geboue...*

1.3 Afbakeningsgebied van studie

Binne hierdie mini-skripsie sal gekyk word na argitektuurverslaggewing in tydskrifte. Eerstens probeer Hoofstuk Twee om 'n algemene idee van argitektuurverslaggewing te vorm – soorte tydskrifte en

⁹ Incest in South Africa. 2001 (Cable News Network) 18 Nov.

¹⁰ D. McQuail, 1987, p. 178

¹¹ D. Burger, 2000, p. 1.

¹² J.S. Curl, 1999, p. 32-33

¹³ P.C. Schoonees, (red.), 1950.

voorbeelde daarvan. Hoofstuk Drie lewer 'n oorsig oor internasionale argitektuurblaai. In Hoofstuk Vier word gekyk na argitektuurverslaggewing in Suid-Afrika se gedrukte media, met 'n oorsig oor die geskiedenis van *South African Architect* en *Architect and Builder*. In Hoofstukke Vyf en Ses word *South African Architect* en *Architect and Builder* respektiewelik bespreek met fokus op die inhoud en samestelling. Die rol van die Internet in argitektuurverslaggewing by die betrokke tydskrifte word in Hoofstuk Sewe kortliks aangeraak. 'n Gevolgtrekking en voorstelle vir verdere ondersoek word in Hoofstuk Agt bespreek.

Hoofstuk Twee

2.1 Kort bespreking van vaktydskrifte

Volgens Van Cuilenburg en McQuail kan ses tipes tydskrifte onderskei word, naamlik:

- Groot verbruikerstydskrifte, waaronder opinie-, gesins- en vroueblaaië;
- Selektiewe en spesialis verbruikerstydskrifte, waaronder stokperdjie-, gesondheid- en kulturele tydskrifte;
- Jeugtydskrifte;
- Tydskrifte met 'n 'wêreldbeskouing', soos kerk- en politieke blaaië;
- Professionele tydskrifte, waaronder vak- en beroepsblaaië en wetenskaplike tydskrifte;
- Ander, soos gebruikersgidse, voorligtingstydskrifte ens.¹⁴

In teenstelling hiermee wys Claassen in A.S. de Beer (redakteur) se *Mass Media towards the Millennium* daarop dat die onderskeid tussen tipes tydskrifte van land tot land verskil. Daarbenewens het maak die uiters gespesialiseerde en uiteenlopende aard van die tydskrif mark dit baie moeilik om tydskrifte te kategoriseer. Claassen gebruik die sisteem van Click en Baird om Suid-Afrikaanse tydskrifte in ses kategorieë te groepeer, naamlik:

- Verbruikerstydskrifte: hieronder tel 'n wye verskeidenheid tydskrifte, waaronder *Huisgenoot* en *De Kat*, met 'n aktuele inhoud;
- Naaktydskrifte: pornografiese en half-naak publikasies, soos *Hustler*, sal hieronder val;
- Besigheidstydskrifte (ook vak- of handelsblaaië): tydskrifte gemik op spesifieke beroepe, industrieë en bedrywe. Voorbeelde sluit in *Computing SA* en *Hotelier and Caterer*;
- Tydskrifte uitgegee deur verenigings en instellings: hierdie soort blaaië sluit in publikasies deur professionele, navorsings- en akademiese verenigings. *South African Architect* en *Tydskrif vir Geesteswetenskappe* is voorbeelde in hierdie kategorie;
- Boerdery en landbou publikasies: die pionierswerk gedoen deur landboutydskrifte in die geskiedenis van tydskrifte, asook die uiteenlopendheid van moderne landbou, word deur

¹⁴ J.J. van Cuilenburg & D. McQuail, 1982, p. 130

Claassen genoem as redes waarom hierdie groep tydskrifte apart gekategoriseer word en nie by spesialis verbruikerstydskrifte getel word nie. Voorbeelde is *Landbouweekblad* en *Wine*,

- Tydskrifte gemik op openbare betrekkings: groot instansies of ondernemings gee hierdie blaaië uit om hul verhouding met 'n spesifieke publiek te versterk en te bevorder, bv. *Matieland* deur die Universiteit van Stellenbosch en *Blou Druk/Blue Print* deur Sanlam.

Hierbenewens noem Claassen ook nog 'n sewende groep wat hy noem enkel uitgawe tydskrifte (single-issue magazines). Hierdie tydskrifte word uitgegee met spesiale geleenthede (byvoorbeeld 'n eeufeesviering) of 'n baie groot, baie tydelike mode (byvoorbeeld 'n popgroep)¹⁵.

Argitektuurtydskrifte kan in twee van die bogenoemde kategorieë, soos uiteengesit deur Claassen, ingedeel word, naamlik Besigheidstydskrifte (ook vak- of handelsblaaië) en Tydskrifte uitgegee deur verenigings en instellings. *South African Architect* se geakkrediteerde status¹⁶ maak dat dit by die laasgenoemde groep ingedeel kan word. *Architect and Builder* kan as 'n Vakblad (Besigheidstydskrif) gesien word.

2.2 Onderzoek na verskillende soorte blaaië binne die argitektuur-nismark

Sover vasgestel kon word, bestaan min bronne oor argitektuurverslaggewing as vorm van joernalistiek. Die *National Arts Journalism Programme* van Columbia Universiteit in die Verenigde State het in 2001 'n verslag uitgebring oor die stand van argitektuur *kritiek* in Amerikaanse koerante met 'n oplaag van meer as 75 000 per dag¹⁷. Buiten hierdie enkele publikasie, beskikbaar op die Internet, is daar slegs hier en daar iets te vinde oor argitektuurverslaggewing as vakgebied, en dan eerder in artikels as hele boeke.

Die skrywer van hierdie skripsie is dus genoodsaak om van eie afleidings en gevolgtrekkings gebruik te maak. Vir die vervolgende bespreking is 'n groot hoeveelheid tyd in die biblioteek van die Nederlandse Argitektuur Instituut (NAi), die Boukunde Biblioteek van die Tegniese Universiteit Delft en die Sentrale Stadsbiblioteek van Amsterdam deurgebring. Die skrywer het 'n oorsig oor soveel as

¹⁵ De Beer, A.S, 1996, p. 130-136

¹⁶ Tydskrifte wat deur die Departement van Onderwys onderskryf word as blaaië met spesiale navorsingswaarde.

¹⁷ A. Szántó, E. Fredericksen, & R. Rinaldi, 2001.

moontlik van die beskikbare tydskrifte probeer kry ten einde 'n gebalanseerde en ingeligte mening te vorm.

2.2.1 Argitektuurblaai

Argitektuur bied aan 'n argitek die geleentheid om in 'n wye reeks velde binne die dissipline te spesialiseer. So is dit ook binne argitektuurverslaggewing – 'n verskeidenheid fokuspeunte kan dien as uitgang vir 'n tydskrif.

In sommige gevalle word die teorie van ontwerp bestudeer, terwyl ander meer geïnteresseerd is in nuwe tegnologiese ontwikkelings. Nog ander lewer verslag oor spesifieke projekte, waaruit die leser 'n oorsig oor die hele proses kan kry.

Dikwels is dit moeilik om te onderskei waar argitektuur ophou en 'n aanverwante gebied begin, byvoorbeeld landskapsargitektuur, interieurargitektuur of stad- en streeksbeplanning.

a) Teorie

In 'n bundel essays oor argitektuur teorie, beskryf die samesteller die vakgebied as volg:

'First and foremost, architecture theory is a practice of mediation. In its strongest form mediation is the production of relationships between formal analyses of a work of architecture and its social context... in such a way as to show the work.'¹⁸

In Suid-Afrika is daar nie 'n tydskrif wat hom uitsluitlik toespits op hierdie onderwerp nie. Die *South African Architect* het wel 'n meer akademiese inslag, maar die uitgangspunt is nie suiwer teorie nie.¹⁹

Bekende internasionale tydskrifte sluit in die Nederlandse *Oase* en die Amerikaanse *Architectural Digest* (AD).

b) Projekte

Hierdie is seker die mees algemene manier waarop oor argitektuur verslag gedoen word binne tydskrifte. Nuwe projekte word bespreek met 'n kort beskrywing van die probleemstelling en hoe die betrokke argitek dit opgelos het. Foto's is integraal om die teks uit te lê en toe te lig.

¹⁸ K.M. Hays, 1998, p. X

¹⁹ Verwys na Hoofstuk Vyf vir 'n indiepte bespreking oor *South African Architect*

Beide *South African Architect* en *Architect and Builder* het 'n sterk fokus op projekte, laasgenoemde selfs meer as die eerste.

Van die bekendste internasionale tydskrifte met projekte as uitgangspunt sluit in *The Architectural Review* en *RIBA Journal* (albei Verenigde Koninkryk) en *The Architectural Record* (Verenigde State).

c) Tegnologie

Tydskrifte wat op tegnologie fokus, doen dit gewoonlik aan die hand van spesifieke projekte. In hierdie opsig het dit dus 'n sterk ooreenkoms met tydskrifte wat verslag doen oor projekte (sien punt bo). Tog word in diepte gekyk na nuwe ontwikkelinge en hoe presies dit werk. Dikwels (amper onontbeerlik) gaan dit met heelwat tegniese en detail sketse saam.

South African Architect het 'n gereelde rubriek genaamd *Argiknepe* (*Architrix* in Engels), waarin tegniese aspekte toegelig word.

Van tydskrifte met tegnologie as uitgangspunt is die Duitse blad *Detail* seker die beste en bekendste voorbeeld.

2.2.2 Aanverwante tydskrifte

a) Gemengde Inhoud

Loosende die meeste tydskrifte oor argitektuur sluit 'n hele paar aanverwante dissiplines in. Ontwerp in al sy vorme is gewoonlik die uitgangspunt. Geboue, modes, interieur, motors en die jongste neigings word in een tydskrif aangebied.

Voorbeelde is die Britse *Wallpaper* en die Amerikaanse *Metropolis*.

b) Landskapsargitektuur

Landskapsargitektuur het in die negentiende eeuse Engeland ontstaan in 'n poging om dié tyd se denke oor die natuur en natuurlikheid te verwesenlik²⁰. Dit was in reaksie op die klassisistiese reëlmaat en simmetrie van die Lenôtrestyl. Nuwe parke, plantasies, tuine, stede en dorpe is uitgelê met die natuur as hoofbron van inspirasie.

²⁰ E.J. Haslinghuis & H. Janse, 1997. p. 289

Voorbeelde van 'n tydskrifte oor landskapsargitektuur is *Landscape Architecture*, 'n Amerikaanse publikasie, en *Planning*, 'n Suid-Afrikaanse blad.

c) Interieurargitektuur

In *Bouwkundige Termen. Verklarend Woordenboek van de westerse architectuur- en bouwhistorie*²¹ skryf Haslinghuis en Janse die volgende onder die inskrywing 'interieurkunst':

'...Het besef dat ook het inwendige van een bouwwerk een organisme is, is alle grote architecten eigen...'

Interieurargitektuur is dus die bemoei met die binneruimtes van 'n gebou ten einde die bewoner/gebruiker se persoonlikheid en styl soveel moontlik daarop af te druk. Nie net behels dit stoffering, meubilering en beligting nie, maar ook die besef dat die gebou se binneruim die *'gezamenlijk voortbrengesel van bouw- en nijverheidskunst'* is, aldus Haslinghuis en Janse. Hulle beweer ook dat veral noordelike lande hul hiermee besig hou, omdat die afsluit van vertrekke en ruimtes van die natuur vooropgestel is. In Europa en Noord-Amerika is argitekte en argiteksfirmas wat hulle uitsluitlik toespits op binneruimtes 'n algemene verskynsel²².

Ander weer, hou hulle besig met die ontwerp van meubels en apparatuur. Dink aan meubels ontwerp deur (en vernoem na) argitekte soos Gerrit Rietveld, Le Corbusier, Alvar Aalto en Mies van der Rohe. Philippe Starck is bekend vir die ontwerp van veral kombuisapparatuur.

Tydskrifte met hierdie onderwerp meng gewoonlik 'n paar velde met mekaar, soos interieurargitektuur, leefstyl en modes. Voorbeelde van tydskrifte wat berig oor interieurargitektuur sluit in *Visi en Habitat* (SA), *More than Classic* (Nederland) en die Condé Nast publikasie *Architectural Digest* (VSA).

d) Stad – en Streeksbeplanning

Verstedeliking, of 'urbanisation', soos wat dit in Engelse bekend is, is 'n eeue oue verskynsel waarvolgens die mens van die platteland na die stad trek en dan *die stad se gewoontes of karakter*

²¹ Idem., p. 234

²² In Navorsing gedoen in 2001 deur die Suid-Afrikaanse Instituut van Argitekte (SAIA) is bevind dat 'n groeiende aantal Suid-Afrikaanse argitekte hulle ook, om finansiële redes, op ander gebiede binne ontwerp ontplooi.

aanneem, aldus die HAT²³. In die tagtigerjare van die negentiende eeu het verstedeliking in argitektuur meesal verwys na Le Corbusier se idees rondom stadsbeplanning, aldus J.S.Curl in die *Oxford Dictionary of Architecture*²⁴. Curl gaan voort deur te sê Rob en Leon Krier het 'n groot bydrae gelewer ten einde 'n nuwe betekenis aan die woord te heg. Hulle het die idee gevestig dat stedelike beplanning en ontwerp meer sensitief moet wees ten opsigte van stedelike morfologie. Die Kriers se uitgangspunt is dat konteks 'n belangrike rol moet speel en ook nie net vir die enkele gebou nie, maar in terme van hele strate, buurte en stede.

Voorbeelde van tydskrifte oor stad- en streeksbeplanning sluit in *Stad- en Streeksbeplanning/Town and Regional Planning*, 'n geakrediteerde blad uitgegee deur die Departement Stad- en Streeksbeplanning aan die Universiteit van die Vrystaat en *Stedenbouw*, 'n Nederlandse blad wat elf maal per jaar verskyn.

e) Ander

Aanverwante vakgebiede tot die argitektuur sluit in ingenieurswese en bourekenkunde. Haslinghuis en Janse definieer 'n ingenieur as '*aan een hogere opleiding gevormde technicus*' (Haslinghuis & Janse:1997)²⁵. Die HAT definieer 'n bourekenaar as '*n persoon wat o.a. die hoeveelhede benodig vir 'n gebou uitwerk, voltooide bouwerk meet en die waarde daarvan bepaal*.'

Beide Suid-Afrika en die VSA het tydskrifte onder die titel *Civil Engineering* – die Suid-Afrikaanse blad word uitgegee deur die SA Instituut vir Siviele Ingenieurs.

²³ Odendal, F.F. (hoofred.). 1994. *Verklarende Handwoordeboek van die Afrikaanse Taal*.

²⁴ J.S. Curl, 1999, p. 692-693

²⁵ E.J. Haslinghuis & H. Janse, 1997, p. 232 - 233

Hoofstuk Drie

3.1 Die bekendste argitektuurtydskrifte oor die aardbol heen – agtergrond inligting²⁶

Die meeste van die bekendste tydskrifte in die wêreld vandag het hul reputasie oor 'n tydperk van jare opgebou. Dink aan 'n nuusblad soos *Time* wat al meer as 75 jaar²⁷ verskyn, of *National Geographic Magazine*, wat al vir meer as 112 jaar²⁸ lesers inlig en vermaak.

Ook vir argitektuurtydskrifte geld dieselfde 'reël'. *The Architectural Record* verskyn al, sover vasgestel kon word, sedert 1877. Dit is 'n maandelikse blad en word uitgegee deur McGraw-Hill groep van maatskappye in New York, VSA.

In Brittanje aanskou *The Architectural Review* sy eerste lewenslig in 1896. Die subtitel by van die vroegste uitgawes lui: 'For the artist and craftsman'²⁹. Saam met nog 'n bekende argitektuurjoernaal uit die Verenigde Koninkryk, *The Architect's Journal*, kom dit uit die stal van Emap Construct.

Nog 'n tydskrif wat uit die negentiende eeu dateer is die *Riba Journal*. Riba is die akroniem vir *Royal Institute of British Architects*. Die tydskrif verskyn al sedert 1893.

'n Paar jaar later, in 1940, verskyn die Amerikaanse *Architectural Digest* vir die eerste keer. Die tydskrif, ook bekend aan sy logo wat 'n verwerking van die letters AD is, moenie verwar word met 'n publikasie met dieselfde naam van die Amerikaanse Condé Nast Uitgewers nie. Die eersgenoemde *Architectural Digest*, oftewel AD, is baie sterk gerig op die teorie van die beboude omgewing, terwyl die Condé Nast-publikasie meer fokus op interieur.

Interessant om te merk dat die *Riba Journal*, *Architectural Digest*(AD) en *The Architect's Journal* al drie vroue, met agtergrond in argitektuur en/of kuns, as redakteurs het.

²⁶ Die navorsing vir hierdie hoofstuk is in die biblioteek van die Nederlandse Argitektuur Instituut, Rotterdam, die Boukunde biblioteek van die Tegniese Universiteit van Delft, die Sentrale Stadsbiblioteek van Amsterdam en die argiewe van die Zuid-Afrika Huis, Amsterdam, gedoen. Die outeur het sover moontlik gefokus op die gedrukte tydskrifte maar vir volledigheid is webwerwe besoek waar nodig. Die keuse van tydskrifte is dié van die outeur aangesien elke mens volgens voorkeur 'n eie lys van 'bekendste' tydskrifte sou kon saamstel.

²⁷ *Time*. <http://www.time.com>

²⁸ *National Geographic Magazine*. <http://www.nationalgeographic.com/ngm>

²⁹ Voorblad. 1897. *The Architectural Review*, vol.1(1)

Metropolis, toevallig ook met 'n vrou aan die stuur van sake³⁰, beskryf homself op die buiteblad as 'n blad vir argitektuur, kultuur en ontwerp. Dit word in die VSA deur Bellerophon Uitgewers uitgegee en bestaan sedert 1981.

Uit ander wêrelddele is die Duitse *Bauwelt*, wat sedert 1909 in Berlyn uitgegee word. Nog 'n Duitse blad is *Detail*. Dit verskyn al 41 jaar by die Instituut vir Internasionale Argitektuur Dokumentasie in München.

Daidalos, wat in Basel deur die Vereniging vir Internasionale Wetenskaplike en Opvoedkundige Samewerking uitgegee word, fokus op argitektuur, kuns en kultuur.

Twee bekende Italiaanse tydskrifte is *Domus* en *Abitare*. Beide verskyn in Italiaans en Engels – eersgenoemde sedert 1928 en die tweede sedert 1962.

Nog 'n tweetalige tydskrif, hierdie keer in Japannees en Engels, is *A+U*, of te wel *Architecture and Urbanism* uit 1971.

Al hierdie tydskrifte word internasionaal versprei. In Suid-Afrika is 'n groot aantal internasionale tydskrifte by universiteitsbiblioteke beskikbaar, waar argitektuurstudente vroeg reeds in hul loopbaan met die boukultuur van ander lande kennis maak.

Die tydskrifte verskil ook wat hul samestelling betref. Soos reeds in Hoofstuk Twee van hierdie studie getoon, is daar verskillende uitgangspunte waarvan verslag gelewer word.

³⁰ Die redakteur van *Metropolis*, Susan S. Szenasy, is opgelei as politieke historikus. Sy het haar eerste werk as verslaggewer vir die tydskrif *Interiors* (word nie meer gepubliseer nie) gedoen, waar sy haar liefde vir kuns en ontwerp kon uitleef.

Hoofstuk Vier

4.1 Argitektuur tydskrifte en verslaggewing in Suid-Afrika

Argitektuur verslaggewing kan op baie maniere en in verskillende media beoefen word. In hierdie studie word gekyk na gedrukte media, met spesiale fokus op tydskrifte.

4.1.1 Koerante

Geen van Suid-Afrika se koerante (dagblaaië én Sondag-/naweekkoerante) het iemand in diens wat uitsluitlik op argitektuur fokus nie. In 'n ondersoek deur die skrywer is gevind die meeste berigte oor geboue of argitektuur word geskryf deur buitepersone of deur iemand in die kunsredaksie. Geen blad het 'n vaste argitektuurkorrespondent nie³¹.

Die Burger, Kaapse Afrikaanse dagblad van Media24, kom die naaste. Hy het 'n weeklikse bylae oor bewaring (*KultuurKroniek*) en 'n maandelikse bylae oor interieur (*In & om die Huis*). *KultuurKroniek* berig soms oor nuwe bouprojekte - meesal museums of openbare geboue en groot ontwikkelings.

4.1.2 Tydskrifte

Suid-Afrika het – in soverre hierdie skripsie kon bepaal – vanaf 1911 'n tydskrif vir argitektuur gehad. Vandag bestaan daar heelwat publikasies wat veral fokus op aanverwante gebiede tot argitektuur, by name interieur en ontwerp.

Die twee tydskrifte wat in hierdie studie ondersoek word - *South African Architect* en *Architect & Builder* – is van die oudstes. *South African Architect* kan sy oorsprong terugvors (met die nodige onderbrekings en veranderinge) na 1911, terwyl *Architect & Builder* in 1951 vir die eerste maal verskyn het.

4.1.2.1 Die *South African Architect* – 'n kort geskiedenis

Sover vasgestel kon word, het Suid-Afrika in 1911 vir die eerste keer 'n argitektuurblad gehad. Dit was *The African Architect*, uitgegee deur die Transvaal Association of Architects. Die blad is in 1914 gestaak. In 1916 is publikasie hervat as kwartaalblad. Onder redaksie van J.M. Solomon het die 'nuwe'

³¹ Ondersoek deur die outeur na die inhoud van Afrikaans- en Engelstalige Suid-Afrikaanse koerante.

publikasie ook die belange van die Cape Institute of Architects, Natal Institute, The Society of Architects (South African Branch) en die South African Institute of Quantity Surveyors gedien. Later in 1916 het H.E. Waugh as redakteur oorgeneem. Met volume 2 (1917) het die naam verander na *Building*. In Desember van daardie jaar neem die Natal Institute die blad as sy amptelike publikasie. 1918 sien weer 'n nuwe redakteur met name E.M. Powers. In 1925 besluit ook die South African Institute of Quantity Surveyors om *Building* as amptelike publikasie aan te neem. Die naam *South African Architectural Record* is vanaf Maart 1925 gebruik. Die South African Institute of Architects erken die *South African Architectural Record* vanaf 1963 as hul amptelike blad. Nog 'n naamverandering volg in Desember 1968, volume 53, toe die publikasie verskyn onder die titel *Plan*³². W.D. Howie was die laaste redakteur van die *South African Architectural Record*. J.P. Snyman neem oor as redakteur van *Plan*. In 1975 word die publikasie gestaak onder redaksie van Danie Theron.

In Maart 1978³³ verskyn *Architecture SA* vir die eerste keer onder redaksie van Louis Karol, Maciek Miszewski en Carl Momberg. Die Kaapse Provinsiale Instituut van Argitekte is die uitgewer en die tydskrif, waarby die ISAA (Instituut van Suid-Afrikaanse Argitekte) ingesluit is, verskyn kwartaalliks³⁴. In die tweede uitgawe (Julie 1978³⁵) word David Jack deel van die redaksionele raad. In die derde uitgawe (Desember 1978³⁶) word Louis Karol aangedui as redaksionele voorsitter. Die Kaapse Provinsiale Instituut van Argitekte gee ook nou die tydskrif uit in opdrag van die ISAA³⁷. Die tydskrif verskyn van meet af aan in Engels en die redaksionele beleid is om artikels te plaas in die taal waarin dit ontvang is³⁸. Die eerste Afrikaanse artikel word in Junie 1979 geplaas³⁹. Die daaropvolgende uitgawe (September 1979) meld Louis Karol as redaksionele voorsitter, Carl Momberg as redakteur en David Jack en Maciek Miszewski as addisionele lede van die redaksionele raad⁴⁰. Dit is ook die eerste keer wat die Kaapse Provinsiale Instituut van Argitekte nie meer as

³² W.D. Howie. 1968. Valediction. *South African Architectural Record*, 53(12): 10, 22.

³³ 1978. *Architecture SA*, Maart.

³⁴ Titelblad. 1978. *Architecture SA*, Maart: 3

³⁵ 1978. *Architecture SA*, Julie.

³⁶ 1978. *Architecture SA*, Desember.

³⁷ Titelblad. 1978. *Architecture SA*, Desember: 1

³⁸ Redaksionele kommentaar in die briewekolom Sir! op 'n brief van Glen Gallagher. 1978. *Architecture SA*, Desember: 2

³⁹ M.F. Smuts. 1979. Stellita Park Stellenbosch. *Architecture SA*, Julie: 24-26

⁴⁰ Titelblad. 1979. *Architecture SA*, September: 1

uitgewer namens die ISAA aangegee word nie. Die tydskrif verskyn nou kwartaalliks as publikasie vir die ISAA. Die uitgewer is Carl Momberg⁴¹.

Met die Herfs 1981-uitgawe het die tydskrif 'n nuwe lid in die redaksionele raad: Revel Fox vervang Maciek Miszewski⁴², wat in die daaropvolgende uitgawe⁴³ as Nasionale Raadsverteenvoorder (National Board Representative) gemeld word. Die tydskrif verskyn ook voortaan tweemaandeliks⁴⁴.

In die Julie/Augustus uitgawe van 1982 word die titel vir die eerste maal as *Architecture SA, Journal of South African Architects* aangedui⁴⁵. Ongeveer 'n jaar later, met die Mei/Junie 1983 uitgawe, word die tydskrif die amptelike blad van die ISAA, en George Warman Publishers neem oor as uitgewer⁴⁶.

In dieselfde uitgawe tree Julian Cooke op as gasredakteur. Vanaf Julie/Augustus 1983⁴⁷ tot November/Desember 1987⁴⁸ is hy redakteur.

John Kench is daarna redakteur tot Julie/Augustus 1988⁴⁹. In die September/Okttober 1988⁵⁰ uitgawe word geen redakteur aangegee nie. John Neave neem oor as redakteur met die volgende uitgawe – November/Desember 1990. Hierdie aanstelling hou egter nie lank nie – reeds weer met die Maart/April 1991 uitgawe is daar geen vaste redakteur nie, wel 'n bydraende redakteur (*contributing editor*)⁵¹. Mei/Junie word deurgesien met 'n gasredakteur⁵².

Die huidige redakteur, Piet de Beer, neem die posisie oor in die Julie/Augustus-uitgawe van 1991⁵³.

Die Mei/Junie 1997-uitgawe is die laaste met George Warman Publishers as uitgewer⁵⁴. Vanaf die volgende uitgawe is *Architecture SA* 'n publikasie van Primedia Uitgewers⁵⁵. In Januarie 1998 verskyn daar geen uitgawe nie en vanaf Februarie⁵⁶ word dit 'n maandelikse tydskrif. Die naam verander van *Architecture SA* na *South African Architect*. Dit het ook nou 'n platrug en geheel nuwe uitleg. In Mei

⁴¹ 'Published by Carl Momberg, Architecture SA, 17th floor, Reserve Bank Building, 30 Hout Street, Cape Town.'

⁴² Titelblad. 1981. *Architecture SA*, Herfs: 3

⁴³ Titelblad. 1981. *Architecture SA*, Winter: 13

⁴⁴ Titelblad. 1981. *Architecture SA*, Winter: 13

⁴⁵ Titelblad. 1982. *Architecture SA*, Julie/Augustus: 15

⁴⁶ Titelblad. 1983. *Architecture SA*, Mei/Junie: 13

⁴⁷ Titelblad. 1983. *Architecture SA*, Julie/Augustus: 13

⁴⁸ Titelblad. 1987. *Architecture SA*, November/Desember: 1

⁴⁹ Titelblad. 1990. *Architecture SA*, Julie/Augustus: 1

⁵⁰ Titelblad. 1990. *Architecture SA*, September/Okttober: 1

⁵¹ Titelblad. 1991. *Architecture SA*, Maart/April: Bydraende redakteur: Jane Arbous

⁵² Titelblad. 1991. *Architecture SA*, Mei/Junie: Gasredakteur: Walter Peters.

⁵³ Titelblad. 1991. *Architecture SA*, Julie/Augustus: 1

⁵⁴ Titelblad. 1997. *Architecture SA*, Mei/Junie: 1

⁵⁵ Titelblad. 1997. *Architecture SA*, Julie/Augustus: 1

⁵⁶ Titelblad. 1998. *Architecture SA*, Februarie: 1

van daardie jaar skryf Piet de Beer in sy redaksionele brief⁵⁷ dat die tydskrif voortaan tien keer per jaar sal verskyn. Die moontlikheid van 'n elfde uitgawe, uitsluitlik gewy aan akademiese artikels, word as opsie onder bespreking genoem. In Julie/Augustus 1999⁵⁸ word die blad egter weer 'n tweemaandelikse publikasie, sonder enige duidelike rede. By navraag aan die redakteur⁵⁹ blyk dit dat die werf en verkoop van advertensies op 'n maandelikse basis te moeilik was vir die advertensie afdeling.

SA Architect het van meet af aan 'n gevarieerde inhoud. Reeds in die derde uitgawe (Desember 1978) word drie artikels rondom 'n tema gepubliseer en daaropvolgend is temas algemeen (bv. Durban – Winter 1981 en Johannesburg – Jan/Feb 1982). Die grootste deel van die elke uitgawe word aan teoretiese besprekings en nuwe projekte en nuus en gebeure binne die argitektuurberoep gewy⁶⁰.

4.1.2.2 Die *Architect and Builder* – 'n kort geskiedenis

Architect and Builder het in Februarie 1951 vir die eerste keer verskyn⁶¹ met Laurie Wale as redakteur en uitgewer. Meer as 500 uitgawes later, in 2000, het hy afgetree en aan die nuwe eienaars die reg gegee om die titel te gebruik⁶². Die September/Okttober 2000-uitgawe was die eerste met Diana Woode en Peter Fenner-Solomon as gesamentlike uitgewers. Woode is ook die 'nuwe' *Architect and Builder* se redakteur.

⁵⁷ De Beer, P. 1998. Point of View. Populist Kitsch insults the nation. *Architecture SA*, Mei: 9

⁵⁸ 1999. *Architecture SA*, Julie/Augustus

⁵⁹ De Beer, P. 2001. E-pos aan outeur. 27 November.

⁶⁰ Navorsing gedoen deur die outeur in die argiewe van die SAI-biblioteek, Zuid-Afrika Huis, Amsterdam.

⁶¹ L. Wale. 1961. A word from the publisher. *Architect and Builder*, 11(1): 1

⁶² D. Woode. 2001. E-pos aan outeur. 12 November.

Hoofstuk Vyf

5.1 Ontleding van die samestelling en tegniese aspekte van die *South African Architect*

Inligting in hierdie hoofstuk is verkry deur navorsing van die outeur en e-pos-kommunikasie⁶³ gewissel tussen die redakteur van *South African Architect* en die outeur.

5.1.1 Metodiek

Bylaag A bevat die vraelys gestuur aan die redakteur van *South African Architect* ten einde hierdie hoofstuk te kon saamstel. Sommige vrae moes meer breedvoerig beantwoord word, terwyl ander veelvuldige keuse-tipe vrae was.

5.1.2 Bevindinge

5.1.2.1 Inhoud

South African Architect berig gereeld oor residensiële en kommersiële argitektuur, asook oor die herontwikkeling van stadskerne. Onderwerpe waaroor dikwels verslag gelewer word, sluit in stedelike ontwerp en aangeleenthede betreffende stedelike ontwikkeling, restourasie en bewaring en die omgewing. Artikels wat fokus op interieurontwerp, HOP-behuising en landskapsargitektuur word selde in *South African Architect* geplaas.

Soos wat die naam aandui kom die grootste gedeelte van die projekte waaroor berig word uit Suid-Afrika, maar dikwels word ook na projekte in buurlande gekyk. Artikels uit die res van Afrika en die wêreld word selde geplaas – meesal net wanneer daar 'n sterk Suid-Afrikaanse verbintenis is.

Die tydskrif word nie gereeld rondom temas beplan nie. Die redakteur maak meesal gebruik van vryskutskrywers om artikels te bekom. Hierdie vryskutte tree gewoonlik op as derde party. Volgens die redakteur is dit noodsaaklik om 'n kritiese en gebalanseerde beeld van die projek te kry. Hy vind dat 'n betrokke argitek dikwels nie genoeg afstand tussen hom/haar en die opdrag kan bring om eerlik en objektief daaroor verslag te doen nie.

Volgens die redakteur speel *South African Architect* 'n belangrike rol as informatiewe, opvoedkundige, kritiese en evaluerende blad in die Suid-Afrikaanse mark.

⁶³ De Beer, P. 2001/2. E-pos aan outeur. 27 November en 5 Januarie.

Met 'n inhoudsratio van 60% kommersiële teenoor 40% akademiese artikels, is *South African Architect* tot 'n groot mate gefokus op beide die praktyk én die teorie van argitektuur. Advertensies maak ongeveer 30-40% van die inhoud uit⁶⁴.

5.1.2.2 Doelgroep(e)

Die uitsluitelike doelgroep van *South African Architect* is argitekte. Dit is die amptelike mondstuk van die Suid-Afrikaanse Instituut van Argitekte en ook 'n geakkrediteerde blad.

5.1.2.3 Bemaking en Advertensies

Die redakteur, wat ook deelyds klas gee by die Skool vir Argitektuur aan die Universiteit van Kaapstad, is nie self betrokke by enige bemaking van die tydskrif nie.

Hy ontken egter dat sy – en die tydskrif – se onafhanklikheid soms deur adverteerders bedreig word. En, wanneer dit die geval blyk te wees, raak hy 'redelik geïrriteerd' daardeur. Hoewel die opinie van adverteerders én lesers hoog geag word, lê die finale sê by die redakteur⁶⁵.

Die tydskrif kos R38,00 per uitgawe en word net aan intekenare gestuur.

5.1.2.4 Frekwensie, oplaag en sirkulasie

South African Architect verskyn tweemaandeliks met 'n drukoplaag van 3 900 tydskrifte. Die ABS geouditeerde syfers vir die tydskrif is 3825 per uitgawe (Julie – Desember 2001). Daar is 115 intekenare. Per uitgawe word 80 kopieë na die res van Afrika gestuur en 193 oorsee⁶⁶.

5.1.2.5 Redaksionele samestelling

Die tydskrif se heeldydse personeel bestaan uit die redakteur, besturende redakteur/ besigheidsbestuurder, 'n verkoopskonsultant en twee uitlegkunstenars⁶⁷. Vir verslaggewing word, soos bo genoem, meesal gebruik gemaak van vryskutskrywers wat meesal self gekwalifiseerde argitekte is.

⁶⁴ Shapiro, L. 2002. E-pos aan outeur. 1 Februarie.

⁶⁵ Shapiro, L. 2002. E-pos aan outeur. 1 Februarie.

⁶⁶ Payne, D. 2002. E-pos aan outeur. 28 Januarie.

⁶⁷ Shapiro, L. 2002. E-pos aan outeur. 1 Februarie.

Piet de Beer is vir die afgelope tien jaar die redakteur van *South African Architect*. Self 'n opgeleide argitek, met 'n Meestersgraad, gee hy ook deelyds klas by die Universiteit van Kaapstad se Skool vir Argitektuur. Hy skryf al vir meer as 25 jaar oor argitektuur.

5.1.2.6 Tegniese spesifikasies

Die tydskrif het 'n platrug en die papier wat gebruik word is 100 gram MattArt 7⁶⁸. Die buiteblad word gedruk op 230gram GlossArt⁶⁹. Die dikte wissel tussen 70 en 80 bladsye, afhangende van advertensies. *South African Architect* word gedruk by Ultra Litho in Johannesburg⁷⁰.

5.1.2.7 Uitgewer

Primemedia Uitgewers het in 1997 oorgeneem by George Warman-Uitgewers as uitgewer van *South African Architect*.

⁶⁸ Payne, D. 2002. E-pos aan outeur. 28 Januarie.

⁶⁹ Payne, D. 2002. E-pos aan outeur. 29 Januarie.

⁷⁰ Shapiro, L. 2002. E-pos aan outeur. 1 Februarie.

Hoofstuk Ses

6.1 Ontleding van die samestelling en tegniese aspekte van die *Architect and Builder*.

Inligting in hierdie hoofstuk is verkry deur navorsing van die outeur en e-pos-kommunikasie⁷¹ gewissel tussen die redakteur van *Architect & Builder* en die outeur.

6.1.1 Metodiek

Bylaag A bevat die vraelys gestuur aan die redakteur van *Architect and Builder* ten einde hierdie hoofstuk te kon saamstel. Sommige vrae moes meer breedvoerig beantwoord word, terwyl ander veelvuldige keuse-tipe vrae was.

6.1.2 Bevindinge

6.1.2.1 Inhoud

Eerder as om op die teorie van argitektuur te fokus, fokus *Architect and Builder* op aspekte soos die *kliënt*, die *opdrag*, die *terrein* en die *oplossing*.

In die genoemde vraelys om te bepaal welke temas deur die tydskrif gedek word, was kommersiële argitektuur die enigste tema wat 'n 'gereeld' toegeken is.

Woongeboue en onderwerpe betreffende die herontwikkeling van die stadskern verskyn dikwels in die inhoudsopgawe.

Interieurontwerp, aangeleenthede betreffende stedelike ontwikkeling en die omgewing, HOP-behuising, stedelike ontwerp, restourasie en bewaring en landskapsargitektuur word selde onder die loep geneem.

Verder fokus die tydskrif op geboue uit Suid- en Suider-Afrika met slegs af en toe 'n artikel oor argitektuur in die res van Afrika en die wêreld.

Architect and Builder word nie rondom vaste temas beplan nie. Volgens die redakteur is dit egter hoog op die lys van prioriteite. In hierdie stadium verskyn die tydskrif rondom onlangs afgehandelde projekte.

⁷¹ Woode, D. 2001. E-pos aan outeur. 22 Oktober en 12 November.

Die redakteur en ander heeltydse medewerkers doen alle nodige navorsing. Hulle steun ook op persberigte en ondersteuning uit die media.

Die argitek(te) wat betrokke is by 'n projek waaroor berig word, word as primêre bron van inligting gesien. Dit kom omdat hulle by die hele projek, van eerste ontmoeting met die klant tot terreinoorhandiging, by die proses betrokke was en dus die nodige inligting het. Verder gebruik *Architect and Builder* ook inligting van ander professionele mense, soos ingenieurs, bourekenaars die kliënt en hoofkontraakteur om 'n goeie oorsig te verkry.

Volgens die redakteur het die invloed van en respek vir die tydskrif aansienlik toegeneem sedert die eerste uitgawe in September/Okttober 2000 onder nuwe bestuur gekom het. Dit word hoofsaaklik toegeskryf aan verbeterde inhoud en uitleg. Slegs professionele foto's word gebruik en artikels word sover moontlik, nie onderbreek deur advertensies nie.

6.1.2.2 Doelgroep(e)

Architect and Builder het 'n wye doelgroep. Dit sluit in argitekte, ingenieurs van alle dissiplines, projekbestuurders, bourekenaars, ontwikkelaars, banke en versekeringsmaatskappye, eiendomsontwikkelaars, eienaars van eiendom, munisipaliteite en regeringsdepartemente asook 'n groot getal kontrakteursfirmas en vervaardigers met belang in die boubedryf.

Architect & Builder se missie is om die belangrikste argitektuurtydskrif in Suid-Afrika te word en een van die beste nie-akademiese tydskrifte wêreldwyd, aldus die redakteur.

6.1.2.3 Advertensies en Bemaking

Architect and Builder gebruik hoofsaaklik telefoniese bemaking, e-pos berigte en direkte posversendings. Wanneer sy webwerf, tans onder konstruksie, voltooi is, hoop die redakteur dat dit sal bydra tot bemaking van die tydskrif.

Dit is belangrik om te noem dat as gevolg van advertensies, of 'n gebrek daaraan, sommige projekte nie gedek word in die tydskrif nie. Die redaksie se besluit om op 'onlangs voltooide projekte' te fokus, maak hulle ook afhanklik van adverteerders wat so 'n artikel sal ondersteun, aldus die redakteur. As onafhanklike onderneming wat afhanklik is van hierdie soort steun, het dit 'n besliste invloed op die tydskrif se vryheid van mening. 'n Projek wat geen advertensiesteun kry nie, word nie voor die voet

afgekeur nie, maar weens die finansiële implikasie sal 'n projek wat wel advertensiesteun het, dalk eerder geplaas word.

Die verhouding advertensies tot kopie wissel gewoonlik tussen 25% tot 40%, afhangende van drukkostes vir die spesifieke uitgawe.

Die tydskrif kos R35,00 per uitgawe en word (op die oomblik) net aan intekenare en agente, soos produkvervaardigers, gestuur.

6.1.2.4 Frekwensie, oplaag en sirkulasie

Die tydskrif verskyn tweemaandeliks met 'n drukoplaag van 5 000 eksemplare.

6.1.2.5 Redaksionele Samestelling

Die redakteur/uitgewer van *Architect and Builder*, Diana Woode, is 'n opgeleide bibliotekaris (meestersgraad) en skryf al vir die afgelope elf tot vyftien jaar oor argitektuur. Sy is heeltyds betrokke by die tydskrif.

Woode, getroud met 'n argitek, het vier jaar lank gewerk by 'n argiteksfirma. Volgens haar het hierdie ervaring positief bygedra tot haar huidige posisie. Buiten haar rol as redakteur is sy ook gesamentlike uitgewer en gemoeid met advertensies.

Die heeltydse redaksionele personeel bestaan uit nog drie persone: 'n kunsdirekteur/uitgewer, 'n redaksionele assistent en 'n sub-redakteur.

In plaas daarvan om 'n deeltydse span te onderhou, gebruik die tydskrif vryskutmedewerkers soos nodig.

6.1.2.6 Tegniese spesifikasies

6.1.2.7 Uitgewer

Architect and Builder is in privaat besit, mede-uitgegee deur die redakteur en die kunsdirekteur, Peter Fenner-Solomon.

Hoofstuk Sewe

7.1 Die Internet en argitektuurtydskrifte

Argitektuur is by uitstek 'n visuele medium. So ook die Internet. Dit is dus te verwagte dat die twee media aanklank by mekaar sal vind.

Die meeste van die tydskrifte genoem in hierdie studie het 'n eie webblad. Die wyse waarop die webblad en gedrukte tydskrif mekaar aanvul, verskil egter heelwat.

Sommige gevalle gebruik die webblad bloot as advertensieruimte vir die tydskrif, byvoorbeeld die Condé Nast publikasie *Architectural Digest*. Die webblad is niks meer as 'n geleentheid vir lesers om aanlyn in te teken nie.

Ander, soos *Metropolis* sal dalk 'n (gedeelte van 'n) artikel publiseer as lokmiddel vir lesers om die tydskrif te koop. *Domus* is nog 'n voorbeeld. Hoewel sy hoofartikel volledig op die Internet verskyn, word twee of drie ander artikels om die beurt verkort en as prikkels aangebied.

Nog ander, soos *The Architectural Record* en *Architect's Journal* se webblaaie, het so te sê 'n onafhanklike bestaan van hul gedrukte titels. Hierdie webblaaie neem dalk 'n gedeelte van die gedrukte tydskrif se inhoud oor, maar daar is ook 'n hele reeks items wat nie in die tydskrif is nie.

In *Media/Society. Industries, Images and Audiences*⁷² word Neuman aangehaal waar hy voordele van die Internet as medium bespreek. Dit sluit in:

- 'n Verandering van die betekenis van geografiese afstand;
- Die moontlikheid van vinniger kommunikasie word verskaf;
- Groter volumes inligting kan per slag gekommunikeer word;
- Die geleentheid vir interaktiewe kommunikasie word geskep;
- Verskillende vorms van kommunikasie kan voortaan oorvleuel en onderling kontak maak.

Kyk 'n mens na 'n argitektuurtydskrif is die bogenoemde voordele aantreklik. Nie net omdat dit

⁷² Croteau, D. & Hoynes, W. 2000. p. 318

ruimte oorbrug nie (en aan meer mense die geleentheid bied om 'n plek te 'besoek', wat beter begrip en agtergrondkennis aanhelp) maar ook omdat dit groter volumes inligting kan kommunikeer. Die Internet maak dit moontlik om byvoorbeeld 'n gebou virtueel te kan besoek en, waar tydskrifte slegs foto's van aansigte of binneruimtes kan publiseer, maak moderne tegnologie dit moontlik dat besoekers deur 'n gebou kan 'loop' en die uitsigte, kleure en selfs teksture ervaar. Hoewel geensins 'n plaasvervanger vir die ware jakob nie, is só 'n geleentheid wel positief omdat dit sekere aspekte van argitektuur as kunsvorm beter kan oordra. Dit verander die ervaring van argitektuur van 'n statiese een na iets nader aan die werklikheid, waar geboue fisieke ruimtes in ons daaglikse lewe beslaan.

Die outeur is dus van mening dat webruimtes oor argitektuur (veral gekoppel aan 'n tydskrif) tot voordeel van die tydskrif en die kunsvorm gebruik kan word, mits korrek aangepak.

7.1.1 Die rol van die Internet as deel van die *South African Architect*

South African Architect het nog nie 'n webblad nie. Dit is onder bespreking, maar die vorige keuse van 'n Internetdiensverskaffer het bankrot gespeel, wat die beplanning vertraag het. 'n Nuwe diensverskaffer is nog nie gekies nie.

Die redakteur sal graag artikels op die webblad wil plaas en hoewel dit moet dien as advertensie vir die tydskrif, sien hy dit nie as 'n uitsluitlike bron vir/van advertering nie⁷³.

7.1.2 Die rol van die Internet as deel van die *Architect and Builder*

Architect & Builder het op die oomblik ook nog nie 'n webblad nie, hoewel dit onder konstruksie is. Wanneer dit bekend gestel gaan word, is nog onseker, te wyte aan tegniese sake met die ontwerp van die webwerf.

Volgens die tydskrif se redakteur sal die webblad uiteindelik 'n volledige weerspieëling van die tydskrif wees⁷⁴. Sy is egter bewus van die noodsaaklikheid van hoë kwaliteit grafiese werk en die gereelde byhou van 'n webblad.

⁷³ De Beer, P. 2001. E-pos aan outeur. 27 November.

⁷⁴ Woode, D. 2001. E-pos aan outeur. 12 November.

Hoofstuk Agt

8.1 Inhoud van *South African Architect* en *Architect and Builder*

Volgens Croteau en Hoynes⁷⁵ kan media-inhoud op verskillende maniere geïnterpreteer word, naamlik:

- Inhoud as weerspieëling van die vervaardiger;
- Inhoud as weerspieëling van die verbruiker se voorkeur;
- Inhoud as weerspieëling van die samelewing in die algemeen;
- Inhoud as invloed op verbruikers;
- Inhoud as onafhanklike gegewe ('self-enclosed text').

Voorts sal *South African Architect* en *Architect and Builder* kortliks aan die hand van bogenomde vergelyk word.

8.1.1 Inhoud as weerspieëling van die vervaardiger

Uit Woode se reaksie dat *Architect and Builder* soms afhanklik is van adverteerders vir die plaas van sekere artikels, is dit duidelik dat die redaksie van *Architect and Builder* nie artikels plaas bloot omdat dit hul voorkeur is nie. Die invloed van adverteerders, en daarmee geïmpliseer die finansiële oorwegings, speel 'n rol in die inhoud van *Architect and Builder*.

By *South African Architect* lyk dit of De Beer meer onafhanklik is in sy aanslag maar weens die aard van sy redaksionele samestelling kan 'n mens wonder hoeveel beheer hy het oor die projekte waaróór geskryf word, sonder om die kwaliteit te bevraagteken. Die vraag ontstaan of hy artikels plaas weens 'n gebrek aan alternatiewe materiaal en daarom kan die inhoud nie as suiwer weerspieëling van die vervaardigers gesien word nie.

8.1.2 Inhoud as weerspieëling van die verbruiker se voorkeur

Aansluitend by boegnoemde stelling oor *Architect and Builder*, lyk dit of die verbruiker se voorkeur wel 'n rol speel in die inhoud. Wanneer adverteerders 'n invloed het op die inhoud (al is dit marginaal) en

dieselfde adverteerders maak deel uit van die tydskrif se doelgroep, moet die inhoud die verbruiker se voorkeur tot 'n mate weerspieël.

South African Architect se doelgroep is aansienlik kleiner as dié van *Architect and Builder* deurdat dit uitsluitlik op argitekte gemik is. In debatte wat reeds in *South African Architect* kop uitgesteek het oor Suid-Afrika se boukultuur (verwys Hoofstuk Een) lyk dit ook asof die verbruiker se voorkeur nie heeltemal hoogty vier nie. De Beer skram weg van argitektuur wat, in sy opinie, 'potjiekos-argitektuur' is⁷⁶. (Met 'potjiekos-argitektuur' bedoel hy 'n sameflansing van verskillende style sonder dat dit teoreties verantwoord kan word.)

8.1.3 Inhoud as weerspieëling van die samelewing in die algemeen

Architect and Builder het 'n meer kommersiële aanslag as *South African Architect* en artikels het nie altyd die akademiese fokus as wat *South African Architect* het nie. 'n Mens sou kon sê dat *Architect and Builder* 'n meer akkurate weerspieëling is van die samelewing oor die algemeen, terwyl *South African Architect* ook fokus op die akademiese en teoretiese sy van argitektuur, en die toepassing daarvan in die praktyk. Dis belangrik om *South African Architect* se geakkrediteerde status te onthou – as mondstuk van die Suid-Afrikaanse Instituut van Argitekte het hulle 'n plig om navorsingswerk te pless en die debat daar rondom te probeer stimuleer.

8.1.4 Inhoud as invloed op verbruikers

In soverre 'invloed' in hierdie sin verwys na bewusmaking van alternatiewe, is die outeur van mening dat beide tydskrifte ruim plek het vir verbetering. *Architect and Builder* se styl is meer 'n weerspieëling van die toestand van boukunde vandag terwyl *South African Architect* wel in-diepte bespreking het. Dit lyk egter of laasgenoemde se debat nie wil oorspoel na die praktyk nie en, gevolglik, bly die rol en invloed van die argitek 'n akademiese diskoers eerder as 'n stel praktiese beginsels. (Die invloed en rol wat universiteite en teknikons as opleidingsinstansies speel, kan natuurlik nie geïgnoreer word nie.)

⁷⁵ Croteau, D. & Hoynes, W. E.J. 2000. p. 196-8

⁷⁶ De Beer, P. 2002. E-pos aan outeur. 5 Januarie.

8.1.5 Inhoud as onafhanklike gegewe ('self-enclosed text')

South African Architect se meer akademiese inslag maak dat die inhoud meer onafhanklik gelees kan word. Die tydskrif het 'n akademiese plig tot navorsing en debat – ook as spreekbuis van die Suid-Afrikaanse Instituut van Argitekte. *Architect and Builder*, aan die ander kant, het 'n kommersiële en winsoogpunt wat beteken dit is meer blootgestel aan markinvloede.

8.2 Gevolgtrekking

Architect and Builder en *South African Architect* het twee duidelike en verskillende uitgangspunte: die een as kommersiële blad (*Architect and Builder*) en die ander (*South African Architect*) as kommersiële (60%) cum akademiese (40%) blad.

Hoewel dit blyk asof beide tydskrifte goed in hul markte ontvang word, is dit tog jammer dat dit nie in die algemene handel beskikbaar is nie. Hoewel vaktydskrifte noodsaaklik is, is argitektuur in Suid-Afrika 'n onderbeligte onderwerp en meer blootstelling kan die probleem oplos. Op die oomblik kan die verkoopsbeleid dalk eerder bydra dat mense buite die professie argitekte en argitektuur as elitisties afmaak. Hoewel daar in enige professionele beroep altyd plek is vir 'n suiwer vakblad, is argitektuur as joernalistieke onderwerp op hierdie stadium nog onder belig en sal enige ekstra blootstelling positief wees.

Verder is die mate van dekking wat aan stedelike ontwikkeling en die regering se behuisingsprojekte gegee word te min. Waar dikwels groot kritiek in argitekskringe is op die manier waarop die regering die behuisingsvraagstukke van die land aanpak, sal debat en konkrete voorstelle help om die rol van die argitek te verstewig.

Beide *Architect and Builder* en *South African Architect* kan ook meer fokus aan studenteprojekte en opleiding gee om ook debat tussen praktyk en akademie en tussen die verskillende geslagte argitekte aan te moedig. Dit is 'n klein groepie mense wat daarby betrokke is en daarom kan dit eerder positief as negatief wees.

Tog is die onderskeie rolle wat *Architect and Builder* en *South African Architect* vervul baie belangrik en kan 'n mens net hoop dat die tydskrifte nie tot niet sal gaan nie. In 'n land waar argitektuur so 'n minderwaardige rol speel, is enige dekking noodsaaklik.

8.3 Voorstelle vir verdere navorsing

Die tydskrifverbruikers kan meer lig kan werp op die behoefte wat hulle (as argitekte en ander partye in die boubedryf) het aan die inhoudelike samstelling van 'n tydskrif oor argitektuur in Suid- en Suider-Afrika. 'n Intensiewe ondersoek na hoe die lesers die tydskrifte ontvang, met voorstelle en opinies, sal 'n groot bydrae kan lewer in die ontwikkeling en bevordering van argitektuurjoernalistiek in Suid-Afrika.

'n Ondersoek na die rol en taak van argitekte in Suid-Afrika, en in hoe 'n mate die media hiertoe bydra, kan help om die debat rondom hierdie kwessie te stimuleer. As onderafdeling hiervan kan gekyk word na akademiese instellings en in die mate van aktiewe debat wat daar plaasvind.

Voorts kan ook ondersoek ingestel word na die beleid van dagblaaie en naweekkoerante oor argitektuurverslaggewing. Veral wanneer dit kom by die bereik van die algemene publiek, kan koerante bydra tot groter algemene bewustheid oor dié 'moeder van alle kunsvorme'.

Bronnelys

Boeke

- Burger, D. (Ed.). (7th ed.). (2000). *South African Yearbook 2000/01*. Pretoria: GCIS.
- Bybel. 1983. *Die Bybel: Nuwe Vertaling*. Kaapstad: Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika.
- Coolsma, J.C. & Schuiling, K.F. (1995). *De kleine scriptiegids: stappenplan met schrijftips voor juristen en bestuurswetenschappers*. Bussum: Dick Coutinho.
- Croteau, D. & Hoynes, W. (2nd ed.). (2000). *Media/Society. Industries, Images and Audiences*. Thousand Oaks: Pine Forge Press.
- Curl, J.S. (1999). *Oxford dictionary of Architecture*. Oxford: Oxford University Press.
- De Beer, A.S. (Ed.). (2nd ed.). (1996). *Mass Media towards the Millennium*. Pretoria: J.L. van Schaik.
- Flemming, J, Honour, H. & Pevsner N. (5th ed.). (1998). *The Penguin Dictionary of Architecture*. London: Penguin Books.
- Glancey, J. (2000). *The story of architecture*. Londen: Dorling Kindersley.
- Haslinghuis, E.J. & Janse, H. (1997). *Bouwkundige Termen. Verklarend woordenboek van de westerse architectuur- en bouwhistorie*. Leiden: Primavera Pers.
- Hays, K.M. (Ed.). (1998). *Architecture theory since 1968*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Lynch, K. (1981). *A theory of good city form*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- McQuail, D. (2nd ed.). (1987). *Mass communication theory. An introduction*. Londen: Sage.
- Odendal, F.F. (Hoofred.). (1994). *Verklarende Handwoordeboek van die Afrikaanse Taal*. Midrand: Perskor.
- Schoonees, P.C. (Red.). (1950). Deel 1. *Woordeboek van die Afrikaanse Taal*. Pretoria: Die Staatsdrukker.
- Van Cuilenburg, J.J. & McQuail, D. (1982). *Media en pluriformiteit. Een beoordeling van de stand van zaken*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij.

Tydskrifartikels

- De Beer, P. (2001), Admission Reserved. Perversion in the built environment. *Archis*. 3: 32-33
- De Beer, P. (1998). Point of View. Populist Kitsch insults the nation. *Architecture SA*. Mei: 9
- Dewar, D. (2000). A planning perspective: the challenge not met. *SA Architect*. Nov./Des.: 30-31
- Howie, W.D. (1968). Valediction. *South African Architectural Record*. 53(12): 10, 22
- Redaksionele kommentaar in die briewekolom Sir! op 'n brief van Glen Gallagher. (1978). *Architecture SA*. Desember: 2
- Smuts, M.F. (1979). Stellita Park Stellenbosch. *Architecture SA*. Julie: 24-26

Wale, L. (1961). A word from the publisher. *Architect and Builder*. 11(1): 1

TV-programme

Incest in South Africa. (2001). (Cable News Network) 18 Nov.

E-pos

De Beer, P. 2001. E-pos aan outeur. 27 November.

De Beer, P. 2002. E-pos aan outeur. 5 Januarie.

Payne, D. 2002. E-pos aan outeur. 28 Januarie.

Payne, D. 2002. E-pos aan outeur. 29 Januarie.

Shapiro, L. 2002. E-pos aan outeur. 1 Februarie.

Szenasy, S. 2002. E-pos aan outeur. 28 Januarie.

Woode, D. 2001. E-pos aan outeur. 22 Oktober.

Woode, D. 2001. E-pos aan outeur. 12 November.

Ander publikasies

Linning, S. (2001, September). State of the profession: SAIA survey. *Archi-dot-com*, Jul.: 1. [Official web site of the South African Institute of Architects]. Retrieved 2 September 2001 from the World Wide Web: http://www.saia.org.za/saia_news.htm#newssurv

Szánto, A., Fredericksen, E., & Rinaldi, R. (Eds.) (2001, October). The Architecture Critic. A survey of newspaper architecture critics in America. *National Arts Journalism Program, Columbia University*. [Academic web site]. Retrieved 11 October 2001 from the World Wide Web: <http://www.najp.org/publications.htm>

Alfabetiese lys van tydskrifte geraadpleeg met web ruimtes waar beskikbaar

A+U. <http://www.japan-architect.co.jp/au>

Abitare. <http://www.abitare.it>

Archis. <http://www.archis.org>

Architect and Builder.

The Architect's Journal. <http://www.ajplus.co.uk>

The Architectural Record. <http://www.archrecord.com>

The Architectural Review. <http://www.arplus.com>

Architecture SA.

Bauwelt. <http://www.baunetz.de/arch/bauwelt>

Civil Engineering. <http://www.asce.org/cemagazine/index.cfm>

Detail. <http://www.detail.de>

Domus. <http://domus.edidomus.it>

Habitat

Landscape Architecture <http://www.asla.org/nonmembers/lam.cfm>

Metropolis. <http://www.metropolismag.com>

More than Classic

National Geographic Magazine. <http://www.nationalgeographic.com/ngm>

Oase.

Plan.

Riba Journal. <http://www.architecture.com>

South African Architect.

South African Architectural Review.

Stedenbouw.

Time. <http://www.time.com>

Ander web ruimtes

Suid Afrikaanse Instituut van Argitekte <http://www.saia.org.za>

Bylaag A

1. By training, are you a
 - a) Journalist
 - b) Architect
 - c) Both
 - d) Neither (please specify)
2. Is your position at your magazine part-time or full-time?
 - a) If part-time, do you hold any other position and, if yes, what?
3. Have you ever worked in an architect's practice?
 - a) Do you find this kind of experience important for the work you do?
4. How many years have you been writing about architecture?
 - a) 0 – 1
 - b) 2 – 5
 - c) 6 – 10
 - d) 11 – 15
 - e) 16 – 20
 - f) 21 – 25
 - g) more than 25
5. How big is the full-time staff of your magazine?
 - a) Please explain their positions.
6. How big is the part-time staff of your magazine?
 - a) Please explain their positions.
7. For reporting, do you mostly rely on full-time staff or freelancers?
8. When reporting on a new project, do you prefer a report by the architect or a third party? Please explain.
9. Do you think your magazine has an important role to play regarding (please mark all the appropriate):
 - a) informative
 - b) educative
 - c) critical and evaluative
10. Is your magazine more commercial or more academic by nature?
11. Do you think your magazine is influential and respected in the circles where it is read?
12. Do you regularly plan the magazine around specific themes?
 - a) If yes, how do you choose the topic?
13. Do you sometimes feel the magazine's, and by implication your, freedom of opinion gets infringed by advertisers and/or other parties? Please explain.
14. Who is your target group?
15. What are your circulation figures? (What number of magazines are actually sold and how many printed?)
16. What kind of paper do you use for a) the inside, b) the cover?
17. How many pages does the magazine usually have per issue?

18. What marketing do you do?
19. Are you personally involved with the layout of the magazine?
20. Which publications do you read on
 - a) South African architecture
 - b) International architecture?
21. What other publications do you think of as 'unmissable' reading?
22. What is your policy on reporting on projects in
 - a) Southern Africa
 - b) Sub-Saharan Africa
 - c) Whole of Africa
 - d) World
23. How do you see the role of architects in the redevelopment of SA?
24. Please indicate how frequently you cover these topics in your writings
 - a) Residential architecture:
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
 - b) Commercial architecture
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
 - c) Interior design
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
 - d) Issues of urban sprawl and the environment
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
 - e) City centre redevelopment
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
 - f) RDP-housing
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
 - g) Urban design
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
 - h) Restoration and Conservation
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally

- iii) Rarely
- iv) Never
- i) Landscape architecture
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
- j) Buildings in southern Africa
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
- k) Buildings in the rest of Africa
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never
- l) Buildings in the rest of the world
 - i) Regularly
 - ii) Occasionally
 - iii) Rarely
 - iv) Never

25. Which SA magazine/newspaper do you think contains the best architecture criticism today?

26. Please rate the following magazines

- a) Architect and Builder
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- b) South African Architect
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- c) Home Owner
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- d) House & Leisure
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- e) Visi
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- f) Elle Decoration
 - i) Excellent

- ii) Good
- iii) Fair
- iv) Poor
- v) No opinion
- g) House and Garden
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- h) Habitat
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- i) Architectural Review
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- j) Architectural Digest (AD)
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- k) Domus
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- l) Architects Journal
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- m) Archis
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- n) Wallpaper
 - i) Excellent
 - ii) Good
 - iii) Fair
 - iv) Poor
 - v) No opinion
- o) Are there any other magazines you would like to mention?

27. What is your age?

- a) 26 – 35
- b) 36 – 45
- c) 46 – 55

- d) 56 – 65
- e) over 65

28. What is your gender?

- a) Male
- b) Female

29. What is the highest level of education you completed?

- a) High School
- b) Technikon
- c) Bachelor's degree
- d) Master's degree
- e) Doctorate

30. In what did you major?

- a) Architecture
- b) Journalism
- c) Arts
- d) Other (please specify)

31. Have you ever hired an architect to work on a building project?

- a) Yes
- b) No

32. What do you think a piece of architectural reporting should accomplish?

33. What is the role of the architecture reporter in the community?